T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2019 / 880
KARAR NO : 2020 / 41
KARAR TR : 27.1.2020

ÖZET: Karayolunda meydana gelen trafik kazasında sigortalı aracın uğradığı hasar bedelini ödeyen sigorta şirketinin, zararın idarece giderilmesi istemiyle açtığı davanın, 2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi gözetildiğinde, ADLİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : S. Japan Sigorta A.Ş.
Vekilleri : Av. A. T. A., Av.B. B. I.
Davalı : Konya Büyükşehir Belediye Başkanlığı
Vekili : Av.A.D.

O L A Y : Davacı vekili dilekçesinde özetle; davacı şirketin 08.04.2014 ila 08.04.2015 tarihleri arasını kapsayan dönem için Kasko Sigorta Poliçesi tanzim ettiği 42 … 67 plakalı aracın 28.11.2014 tarihinde Beyşehir Caddesi istikametinden Otogar istikametine seyrederken davalı idareye ait Eşrefoğlu Üstgeçidi altına geldiğinde üstgeçit üzerinden buz kütlelerinin düşmesi nedeniyle aracının hasarlandığını, yapılan ekspretiz incelemesi sonucunda tespit edilen 6.888,00 TL hasar bedelinin 2.2.2015 tarihinde sigortalıya ödendiğini; kazanın meydana gelmesinde üstgeçitin gerekli bakım ve onarım işlerini layıkıyla yerine getirmeyen davalı idarenin kusurlu olduğundan bahisle uğranıldığı iddia olunan ve davacı şirket tarafından ödenen 6.888,00-TL zararın 2.2.2015 tarihinden itibaren işleyecek avans faizi ile birlikte tazmini istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

KONYA 1.İDARE MAHKEMESİ: 11.8.2015 gün ve E:2015/942, K:2015/1075 sayı ile, "(…)2918 sayılı Kanun'un 19.01.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesi'nin benzer bir konuda İdare Mahkemesi'nin davaya bakmakla görevli bulunmadığı yolundaki kararları gözetildiğinde, bahsi geçen Kanun maddesinin karayollarında, can ve mal güvenliği yönünden trafik düzeninin sağlanarak trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadığı ve Kanunun, trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kuruluşları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile, çalışma usullerini kapsadığı, dolayısıyla trafikte seyir halindeyken meydana gelen zararların tazmini istemiyle açılacak sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu; meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle; 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 15'inci maddesinin 1-a bendi uyarınca davanın görev yönünden reddine, …" karar vermiş ve Mahkeme kararı kesinleşmiştir.

Davacı vekili bu kez, aynı istemle adli yargı yerinde dava açmıştır.

Konya 3.Asliye Hukuk Mahkemesi: 10.10.2017 gün ve E:2015/714, K:2017/640 sayı ile,"(…) Alınan son bilirkişi ATK raporu, dosyadaki oluşan delillerle örtüşür ve itirazları karşılar nitelikte ve denetime elverişli olduğu görüldüğünden bu ATK raporu doğrultusunda dava konusu trafik kazasında davalının % 100 kusurlu olduğu kanaati ile oluşan hasardan davalının sorumlu olduğu anlaşılmakla; kısmen sübut bulan davanın kabulüne aşağıdaki gibi karar vermek gerekmiştir.

HÜKÜM:

Davanın kısmen kabulü ile 6500 TL alacağın 02.02.2015 tarihinden işleyen avans faizi ile birlikte ve davacı yargılama giderlerinin kabul oranında hesaplanan 1988-TL'nin ve davacı vekili yararına 1980 TL vekalet ücretinin davalıdan alınarak davacıya verilmesine, fazlaya ilişkin talebin reddine…" karar vermiş, istinaf yoluna gidilmesi üzerine; Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 26.Hukuk Dairesi: 18.1.2019 gün ve E:2018/67, K:2019/56 sayı ile, "..HMK'nun 355/2. maddesi uyarınca mahkeme kararında kamu düzenini ilgilendiren hususlara ilişkin aykırılık olup olmadığının incelenmesinde; her ne kadar mahkemece davanın kısmen kabulüne, 6.500,00 TL alacağın 02.02.2015 tarihinden işleyen avans faizi ile birlikte davalıdan tahsiline karar verilmiş ise de, 2918 sayılı KTK 'nun 10/1 -b-1 maddesi ile davalı belediyeye yapım ve bakımından sorumlu olduğu yollan, trafik düzeni ve güvenliğini sağlayacak durumda bulundurmak, 10/l-b-3 maddesi ile kara yolu yapısında ve üzerinde yapılacak çalışmalarda gerekli tedbiri almak, aldırmak ve denetlemek, 10/l-b-4. maddesi ile kara yolunda trafik için tehlike teşkil eden engelleri gece veya gündüze göre kolayca görülebilecek şekilde işaretlemek veya ortadan kaldırmak görevleri verilmiştir. Bu görevlerin 2918 Sayılı Kanun ile

verilmiş olması, bunun ihlali nedeniyle oluşacak zararlardan dolayı idarenin Özel Hukuk hükümlerine tabi olacağı sonucunu doğurmayacağı gibi idarenin hizmet kusurundan kaynaklanan zararlar yönünden idare aleyhine, idari yargı yerinde tam yargı davası açılması gerekir. Esasen 2918 Sayılı Kanun'un 85. ve onu izleyen maddelerinde araç işleteninin sorumluluğu düzenlenmiş olup, idarenin hizmet kusurundan kaynaklanan sorumluluğu bu yasa kapsamı dışında tutulmuştur. Davalı belediye bir kamu tüzel kişisi olduğundan görmekle yükümlü bulunduğu kamu hizmeti sırasında verdiği iddia olunan zararlardan dolayı sorumluluğu, özel hukuk hükümlerine tabi değildir. Kamu tüzel kişilerinin yasalar tarafından kendilerine verilen görev ve yetkilerini kullanırken oluşan zararlar niteliği itibariyle hizmet kusurundan kaynaklanmakta olup bu zararların tazmini amacıyla idareye karşı hizmet kusurlarına dayanılarak 2577 sayılı İYUK'nun 2/1 -b maddesi uyarınca İdari Yargı Mahkemelerinde tam yargı davası açılması gerekir. Yargı yolu, kamu düzenine ilişkin olup dava şartlarından olduğundan, mahkemece yargılamanın her aşamasında re'sen gözetilmesi gerekir. Bu durumda davanın İdari Yargı yerinde görülmesi gerektiğinden HMK'nun 353/1-a-3.maddesi uyarınca yerel mahkeme kararının kaldırılmasına, kararın kaldırılma sebebine göre davalı Konya Büyükşehir Belediye Başkanlığı vekilinin sair istinaf sebeplerinin şimdilik incelenmesine yer olmadığına karar verilmesi gerekmiş ve aşağıdaki şekilde hüküm kurulmuştur.

HÜKÜM : Gerekçesi yukarıda izah edildiği üzere;

1-Davalı Konya Büyükşehir Belediye Başkanlığı vekilinin istinaf talebinin kabulü ile Konya 3. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 10.10.2017 tarih ve 2015/714 Esas, 2017/640 Karar sayılı kararının HMK'nun 355/2, 353/1-a-4. maddeleri gereğince KALDIRILMASINA, HMK'nun 355/2, 353/1-a-3. maddesi gereğince davanın idari yargı yerinde, çözümlenmesi gerektiğinden, (mahkemenin görevli olmamasına rağmen davaya bakmış olması nedeniyle) HMK'nun 114/1-b ve 115. maddelerine göre yargı yolu konusunda bir karar verilmek üzere dosyanın mahkemesine GÖNDERİLMESİNE, kararın kaldırılma sebebine göre davalı Konya Büyükşehir Belediye Başkanlığı vekilinin sair istinaf sebeplerinin İNCELENMESİNE YER OLMADIĞINA…" karar vermiştir.

KONYA 3.ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ: 19.3.2019 gün ve E:2019/44, K:2019/60 sayı ile, "…Mahkememizce kaldırma kararı sonrasında dosya ve eklerinin incelenmesi sonucunda yargı yolu, kamu düzenine ilişkin olup dava şartlarından olduğundan, mahkemece yargılamanın her aşamasında re'sen gözetilmesi gerektiğinden Ankara BAM 26. HD'nin 18/01/2019 tarihli kesin olarak verilen kaldırma kararına uyularak, davacının idari mercilere başvurma yolu ve buna bağlı olarak da idari yargı mercilerine dava açmakta muhtariyetine şeklinde aşağıdaki gibi karar vermek gerekmiştir.

HÜKÜM:Gerekçesi yukarıda açıklanacağı üzere;

Davacının idari mercilere başvurma yolu ve buna bağlı olarak da idari yargı mercilerine dava açmakta muhtariyetine…" karar vermiş ve bu karar kesinleşmiştir.

Davacı vekili idari ve adli yargı yerlerince verilen görevsizlik kararları nedeniyle oluştuğu öne sürülen olumsuz görev uyuşmazlığının giderilmesi istemiyle başvuruda bulunmuştur.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi'nin, Hicabi DURSUN'un Başkanlığında, Üyeler: Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 27.1.2020 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME:Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; idari ve adli yargı yerleri arasında 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, adli yargı dosyasının 15. maddede belirtilen yönteme uygun olarak davacı vekilinin istemi üzerine son görevsizlik kararını veren mahkemece, İdari Yargı dosyasının UYAP örneği ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hâkim Taşkın ÇELİK'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin davada adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın ise idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, karayolunda meydana gelen trafik kazasında sigortalı aracın uğradığı hasar bedelini ödeyen sigorta şirketinin, zararının davalı idarece giderilmesi isteminden ibaret bulunan bir rücuen tazminat davasıdır.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 1. maddesinde, Kanunun amacının karayollarında can ve mal güvenliği yönünden trafik düzenini sağlayacak ve trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri belirlemek olduğu; "Kapsam" başlıklı 2. maddesinde, bu Kanunun trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri bunların uygulamasını ve denetlenmesini ilgili kuruluşları ve bunların görev, yetki ve sorumluluk, çalışma usulleri ile diğer hükümleri kapsadığı ve bu kanunun karayollarında uygulanacağı; 10. maddesinde, yapım ve bakımdan sorumlu olduğu yolları trafik düzeni ve güvenliğini sağlayacak durumda bulundurmanın, gerekli görülen kavşaklara ve yerlere trafik ışıklı işaretleri, işaret levhaları koymak ve yer işaretlemeleri yapmanın Belediye Trafik birimlerinin görev ve yetkileri arasında olduğu belirtilmiştir.

Öte yandan 2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 günlü Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 6099 sayılı Yasanın 14. maddesiyle değişik 110. maddesinde "İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dahil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fikra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır.

Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumluluğa ilişkin davalar, sigortacının merkez veya şubesinin veya sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulunduğu yer mahkemelerinden birinde açılabileceği gibi kazanın vuku bulduğu yer mahkemesinde de açılabilir"; Geçici 21. maddesinde de "Bu Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fikrasının göreve

ilişkin hükmü, yürürlüğe girdiği tarihten önce idari yargıda ve Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde açılmış bulunan davalara uygulanmaz" denilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden; davacı şirkete Kasko Sigorta Poliçesi ile sigortalı, 42 … 67 plakalı aracın 28.11.2014 tarihinde Beyşehir Caddesi istikametinden Otogar istikametine seyrederken davalı idareye ait Eşrefoğlu Üstgeçidinden buz kütlelerinin düşmesi nedeniyle uğranıldığı iddia olunan ve davacı şirket tarafından ödenen 6.888,00-TL zararın tazmini istemiyle dava açıldığı anlaşılmıştır

2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fikrasının iptali istemiyle Bursa 3.Asliye Hukuk Mahkemesi ve Batman 2.Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan itiraz başvuruları üzerine konuyu inceleyen Anayasa Mahkemesi, şu gerekçesi ile anılan kuralı Anayasaya aykırı görmemiş ve iptal istemini oy birliğiyle reddetmiştir: "… Anayasa Mahkemesi'nin daha önceki kimi kararlarında da belirtildiği üzere, tarihsel gelişime paralel olarak Anayasa'da adli ve idari yargı ayırımına gidilmemiş ve idari uyuşmazlıkların çözümünde idare ve vergi mahkemeleriyle Danıştay yetkili kılınmıştır. Bu nedenle, genel olarak idare hukuku alanına giren konularda idari yargı, özel hukuk alanına giren konularda adli yargı görevli olacaktır. Bu durumda, idari yargının görev alanına giren bir uyuşmazlığın çözümünde adli yargının görevlendirilmesi konusunda kanun koyucunun mutlak bir takdir yetkisinin bulunduğunu söylemek olanaklı değildir. Ancak, idari yargının denetimine bağlı olması gereken idari bir uyuşmazlığın çözümü, haklı neden ve kamu yararının bulunması halinde kanun koyucu tarafından adli yargıya bırakılabilir. İtiraz konusu kural, trafik kazasında zarar görenin asker kişi ya da memur olmasına, aracın askeri hizmete ilişkin olmasına veya olayın hemzemin geçitte meydana gelmesi durumlarına göre farklı yargı kollarında görülmekte olan 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görüleceğini öngörmektedir. İtiraz konusu düzenlemenin gerekçesinde de ifade edildiği gibi, askeri idari yargı, idari yargı veya adli yargı kolları arasında uygulamada var olan yargı yolu belirsizliği giderilerek söz konusu davalarla ilgili olarak yeknesak bir usul belirlenmektedir. Aynı tür davaların aynı yargı yolunda çözümlenmesi sağlanarak davaların görülmesi ve çözümlenmesinin hızlandırıldığı, bu suretle kısa sürede sonuç alınmasının olanaklı kılındığı ve bunun söz konusu davaların adli yargıda görüleceği yolunda getirilen düzenlemenin kamu yararına yönelik olduğu anlaşılmaktadır. Öte yandan, 2918 sayılı Kanun'da tanımlanan Karayolu şeridi üzerindeki araç trafiğinden kaynaklanan sorumlulukların, özel hukuk alanına girdiği konusunda bir tartışma bulunmamaktadır. İdare tarafından kamu gücünden kaynaklanan bir yetkinin kullanılması söz konusu olmadığı gibi, aynı karayolu üzerinde aynı seyir çizgisinde hareket eden, bu nedenle aynı tür risk üreten araçlar arasında özel-kamu ayırımı yapılmasını gerektiren bir neden de yoktur. Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural Anayasa'nın 2.,125. ve 155. maddelerine aykırı değildir. İtirazın reddi gerekir…" (Any. Mah.nin 26.12.2013 tarih ve E.2013/68, K.2013/165 sayılı kararı; R.G. 27.3.2014, Sayı: 28954, s.136-147.)

Anayasa'nın 158 inci maddesinin son fıkrasında "Diğer mahkemelerle, Anayasa Mahkemesi arasındaki görev uyuşmazlıklarında, Anayasa Mahkemesi'nin kararı esas alınır." denilmektedir. Anayasa Mahkemesi'nin yukarıda gerekçesine yer verilen kararı, yasa koyucunun idari yargının görevine giren bir konuyu adli yargının görevine verebileceğine, dolayısıyla 2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrası ile öngörülen, bu Kanun'dan doğan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görülmesi düzenlemesinin Anayasa'ya aykırı bulunmadığına dair olup, esas itibariyle görev konusunda verilmiş bir karardır ve Anayasa'nın 158 inci maddesi uyarınca, başta Mahkememiz olmak üzere diğer yargı organları bakımından da uyulması zorunlu bir karar mesabesindedir.

Bu durumda, 2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesi'nin işaret edilen kararı gözetildiğinde, bahsi geçen Kanun maddesinin karayollarında, can ve mal güvenliği yönünden trafik düzeninin sağlanarak trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadığı ve Kanunun, trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kuruluşları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile, çalışma usullerini kapsadığı, dolayısıyla oluşan trafik kazası nedeniyle açılacak sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu; meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, Konya 3.Asliye Hukuk Mahkemesinin19.3.2019 gün ve E:2019/44, K:2019/60 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç :Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenleKonya 3.Asliye Hukuk Mahkemesinin 19.3.2019 gün ve E:2019/44, K:2019/60 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA 27.1.2020 gününde Üye Ahmet ARSLAN'ın KARŞI OYU ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Hicabi	Şükrü	Mehmet	Birol
DURSUN	BOZER	AKSU	SONER

Üye	Üye	Üye
Aydemir	Nurdane	Ahmet
TUNÇ	TOPUZ	ARSLAN

KARŞI OY

İdarenin kendi kuruluş kanununda belirlenen ve 2918 sayılı Kanun'da tekrarlanan görevlerinden, yani; yol yapım, bakım, işletme, trafik güvenliğini sağlama şeklinde yürütülen kamu hizmetlerinden kaynaklanan hukuki sorumluluğunun idare hukuku ilke ve kurallarına göre belirlenmesi; uyuşmazlığın, özel hukuktaki araç işletenin hukuki sorumluluğundan değil, davalı idare tarafından görevlerinin tam ve eksiksiz yerine getirilmediği, dolayısıyla yürütülen hizmetlerin kusurlu işletildiği, meydana gelen zararda hizmet kusuru bulunduğu iddiasından kaynaklanması karşısında uyuşmazlığın çözümünün idari yargının görevinde bulunduğu sonucuna ulaşıldığından, uyuşmazlığın çözümünde adli yargıyı görevli kabul eden çoğunluğun kararına katılmıyorum.27.1.2020

ÜYE
Ahmet ARSLAN